

วิธีดำเนินงานวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือแบบเรียนวิชา หน้าที่พลเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คู่มือครูในการสอนหน้าที่พลเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตลอดจนหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความคิดเห็นมาเป็นแนวทาง และได้จัดร่างแบบสอบถามสำหรับครูและนักเรียนอย่างละ 1 ชุด แบบสอบถามนี้มีลักษณะแบบเติมคำหรือข้อความ แบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การทดลองใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูผู้สอน วิชาหน้าที่พลเมือง 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 42 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร แต่ไม่ได้เป็นครู และนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้รัดกุมยิ่งขึ้น

2. แบบสังเกตการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงลักษณะของการเรียนการสอนวิชา หน้าที่พลเมืองที่ศึกษาจากบทความ การวิจัยและหนังสือต่าง ๆ และได้จัดร่างแบบสังเกตการสอนขึ้น แบบสังเกตการสอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ผู้วิจัยได้ทดลองนำแบบสังเกตการสอนไปใช้สังเกตการสอนในสภาพการเรียน การสอนที่แท้จริง และได้้นำแบบสังเกตการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไข เช่น ตัดข้อความ บางประการที่ไม่จำเป็นออก เปลี่ยนมาตราส่วนประมาณค่าให้เหมาะสม และได้จัดทำ เป็นแบบสังเกตการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวอย่างประชากร

1. กำหนดโรงเรียนที่จะใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 10 โรงเรียน เป็น โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสุ่ม

แบบง่าย (Simple Random Sampling) คือจับฉลากรายชื่อโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอยู่ในกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรดังนี้

โรงเรียนชาย

1. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
2. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
3. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์
4. โรงเรียนเทพศิรินทร์
5. โรงเรียนวัดสุวรรณิเวศ

โรงเรียนหญิง

1. โรงเรียนสาयน้ำผึ้ง
2. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
3. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
4. โรงเรียนสตรีวิทยา

โรงเรียนสหศึกษา

1. โรงเรียนวัดธาตุทอง
2. ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอนวิชาหน้าที่พลเมืองได้สุ่มตัวอย่างไว้ทุกคน รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน

ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 1-2-3) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อนักเรียนในชั้นเรียนที่ไปทำการสังเกตการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นละ 33 คน รวมนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 330 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองของครูที่เป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 20 คน โดยใช้แบบสังเกตการสอนที่เตรียมไว้ รวมเวลาที่ทำการสังเกตการสอน

ทั้งหมด 38 ชั่วโมง เจลีย์เป็นการสังเกตการสอนของครูแต่ละคนเป็นเวลาคนละ 2 ชั่วโมง

หลังการสังเกตการสอนแล้ว ได้แจกแบบสอบถามให้กับครูและนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร แบบสอบถามครูได้คืนมาครบถ้วนทั้ง 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามนักเรียนได้รับคืน 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบของครูและนักเรียนเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง ส่วนคำตอบของครูและนักเรียนมาขอใช้แบบหาค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคำตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยวิธีสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

จากนั้นจึงแปลความหมายของค่าสถิติที่ได้จากผลการวิเคราะห์ที่ในรูปตารางและความเรียง

แบบสอบถามชนิดประมาณค่านี้ได้กำหนดน้ำหนักของคำตอบเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4
มาก	มีค่าเท่ากับ	3
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2
น้อย	มีค่าเท่ากับ	1
ไม่มีเลย	มีค่าเท่ากับ	0

¹ประคอง กรวรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2508), หน้า 37.

เมื่อใดค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันคัม โดยถือเกณฑ์ดังนี้	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 - 4.00	ถือว่า มีอัตรามากที่สุด
2.56 - 3.55	ถือว่า มีอัตรามาก
1.56 - 2.55	ถือว่า มีอัตราปานกลาง
.56 - 1.55	ถือว่า มีอัตราน้อย
0 - .55	ถือว่า ไม่มีการทำอะไรเลย

คำตอบที่รวบรวมได้โดยการให้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็นภาคดังนี้

ภาคที่ 1 ข้อความทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวครู และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอน วิชาหน้าที่พลเมืองโดยทั่วไป

ภาคที่ 2 ข้อความเกี่ยวกับตัวนักเรียน และความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปของนักเรียน เกี่ยวกับวิชาหน้าที่พลเมือง

ภาคที่ 3 ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยเปรียบเทียบ คำตอบจากแบบสอบถามของครูและนักเรียน

ภาคที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูและนักเรียนในการสอนการเรียนวิชา หน้าที่พลเมือง

2. ข้อมูลจากการสังเกตการสอน ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคำตอบแบบ มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

จากนั้นจึงแปลความหมายของค่าสถิติที่ได้จากผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและ ความเรียง

² ประคอง กรรมสูตร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

ข้อมูลจากแบบสังเกตการสอนแบ่งได้ดังนี้

- ภาคที่ 1 การเตรียมก่อนเข้าสอน
- ภาคที่ 2 กระบวนการดำเนินการสอน
- ภาคที่ 3 การใช้วัสดุประกอบการสอน
- ภาคที่ 4 บรรยากาศในการเรียนการสอน

